

První gore scény v americkém mainstreamovém filmu

Bakalářskou práci M. Šrajera lze označit za vzorně splněný úkol, který si autor v dané tematizaci předsevzal. S detailní pečlivostí nastudoval rozsáhlé knižní i časopisecké prameny (převážně v angličtině), z nichž vytěžil poznatky, které formuloval v přehledně strukturovaném textu. K tématu reprezentace násilí a jeho vizualizace v americké kinematografii zaujal patřičný odstup, z něhož je znát mimořádné informativní a znalostní vybavení. Svědčí o tom ostatně i poznámkový aparát, s nímž autor suverénně zachází a orientuje se v citačních odkazech.

Jistěže jde o problematiku v americkém filmu příznačnou, která je v rámci filmologie zpracována vyčerpávajícím způsobem, což může být výhodou, ale i „pastí“, do níž by autor v pasivním přejímání a parafrázování mnohokrát prověřené faktografie mohl spadnout. To však neplatí o Šrajerovi, který prokazuje hlubší zájem a schopnost i toto zúžené zadání vsadit do širšího kontextu.

Při zkoumání fenoménu násilí ve veřejném povědomí a později v masových médiích, vychází nejprve z obecných východisek, která sleduje v amerických dějinách s jejich sklonem ke společenské a náboženské tabulaci. Poté se dostává k šedesátým létům, kdy nastal průlom, k němuž zásadně přispěla válka ve Vietnamu. Pozornost je věnována pověstnému americkému puritánství a organizované cenzuře, jež vedla neúprosný boj s hollywoodským průmyslem a jeho komerčními zájmy. V produkčních dějinách Šrajera dokládá konkrétními filmovými tituly a kauzami, jež posouvaly vývoj v zobrazování fyzické brutality od konvenčního potlačování až k otevřeně naturalistickým scénám bolesti, pohledu na trpící, zohavené tělo, akt umírání atd.

Estetiku násilí a krve demonstruje na dvou vybraných filmech - *Divoká banda* Sama Peckinpaha a kultovním snímkem *Bonnie a Clyde* Arthura Penna -, z nichž dvě exemplární scény masakru rozebírá v případových studiích. S dobře zvládnutou metodou, v duchu „nové filmové historie“, postihl M. Šrajera problematiku v historickém i kinematografickém rámci. Práce se vyznačuje seriózním přístupem a vzácným soustředěním, přesnými formulacemi a střídavým, kultivovaným jazykem. I v žánrovém „gore“ specifiku spjatém s víceméně diváckými akčními filmy si autor všímá jejich nadstandardních ambicí - v technice i uměleckých záměrech. A neopomene - byť jen stručně - ani transcendentní souvislosti života a smrti, které fyzicky na plátně i v těch nejkrvavějších režích nedokáže materializovat. Do historiografického vymezení této práce samozřejmě nepatří interpretační aspekt. K mé lítosti, dodávám, protože jsem přesvědčena, že autor by jej zvládl na stejné úrovni.

K bakalářské práci Martina Šrajera nemám vážnější výhrady, považuji ji za výbornou a doporučuji k obhajobě.

